

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se primesc.—Manuscrisurile nu se returnează.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena la N. Dukas Nachf.,
Nux. Augenföld & Emeric Lesner,
Heinrich Schalek, A. Oprelik Nachf. Anton Oppelk.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o seriă garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare.—Publicări mai dese după tarifa și învoială.—RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franco.
Se prenumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajul I.: Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dinstul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 corone.—Un exemplar 10 bani.—Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 42.

Brașov, Vineri 23 Februarie (8 Martie).

1901.

Politica externă germană.

Sunt de un deosebit interes debaterile din ședința de alaltăeri a parlamentului german. S'a discutat asupra politicii esteriore a Germaniei.

Discușiunea a introdus'o un deputat al centrului, care a desfășurat în vorbirea sa toate acele momente, care au produs în opiniunea publică germană nedumeriri și îngrijiri de tot felul. În special a atins cestiunea raportului Germaniei cu Anglita și cu Rusia, petrecerea îndelungată a împăratului Wilhelm la curtea engleză și tot ce este în legătură cu ea, în fine politica vamală și eventualele ei efecte.

Cu multă dibăciă a știut să răspundă cancelarul Bülow la toate cele alevate de către deputatul centrului, care, la rândul său, a vorbit asemenea cu mult tact și cu multă precauțiune, cum s'a și convenit într'o cestiune atât de delicată.

Cu privire la lunga durată a vizitei împăratului Wilhelm în Anglia, care produse nedumeriri în Germania, contele Bülow răspunde scurt și cuprinzător, că aici s'a tratat numai de sentimentele de pietate familiară ale suveranului său, și că acesta e în drept a-și aduce faptele sale în consonanță cu sentimentele sale.

Mult a contribuit la indispoziția ce cuprinse partea cea mai mare a populațiunii germane faptul, că, pe când președintelui Krüger i-s'a dat de știre, că n'are ce căuta la Berlin, împăratul Wilhelm a conferit marelui lui Roberts înaltul ordin al Vulturului negru, ér el însuși, a fost săptămâni întregi obiectul celor mai mari ovațiuni și distincțiuni din partea Englezilor. Acesta nu putea să o înțeleagă Germanii, cari dela început au simpatizat călduros cu cauza Burilor.

Bülow a răspuns, că paralela făcută între visita împăratului și neprimirea lui Krüger, nu se potrivește, deoarece călătoria lui Krüger la Berlin avuse scopul apriat de a provoca un amestec în afacerea sud-africană, precând visita împăratului în Anglia n'a stat în nici o legătură cu războiul sud-african. Incânt pentru decorarea lui Roberts, dișe, că este un drept de onoare al coronei de a decide cui să confere ordinele prusiane. De altmirtrelea lordul Roberts nici nu este o personalitate politică.

Mai departe asigură cancelarul, că suirea pe tron a regelui Eduard n'a avut nici un efect nefavorabil asupra raporturilor germano-englize. Cei, cari au sperat așa ceva, s'au înșelat.

În fine, vorbind de raporturile cu Rusia dl de Bülow a accentuat că interesele germano-rusesci merg umăr la umăr până la cele mai departate puncte; cere însă și față cu Rusia deplina egalitate. Dișe, că și în cestiunea vamală Germania speră a ajunge la înțelegere cu puterile străine, dér acesta o doarece numai pe baza deplinei reciprocități și independențe.

Cu mândria declară cancelarul german la încheiere, că densul este pentru o politică națională germană reală, ce consistă în a cultiva bune și prietinesci raporturi cu toate puterile pe lângă susținerea deplinei independențe politice și economice a poporului german.

Cestiuni de actualitate.

Din câte se aud și se scriu,—prin cercurile politice și în presa dinăuntru,—pare întemeiată presupunerea, că *alegerile generale dietale* se vor face pe la mijlocul lui Iunie a. c. Camera actuală ar avé să mai țină cam 40 ședințe și să rezolve mulțime de agende: budgetul de finanțe, proiectul de

apropriație, revisuirea incompatibilității și alte proiecte de mai puțină însemnătate.

Cestiunea *alegerilor dietale* este cea mai ardentă pentru toate partidele. Guvernamental și opozițional lucrăză din resputeri în toate direcțiunile, pentru a-și garanta reușita în campania, ce se va începe acuzi și care promise a fi estra-ordinar de pasionată.

La părere Coloman Szell cu garda lui nu s'a pus încă în mișcare. Până acum s'a mărginit la premenirea corpului fișpanilor și, după cum am semnalat erî, premenirea acesta o va continua, căci până la finea lui Aprilie are să mai schimbe 4 fișpani. Cu atât mai tare și mai bărbătesce se mișcă diferitele grupuri din partida dela putere și mișcarea acesta începe să ia avânt și prin comitate. Tiszaiștii și banffyștii sunt, firesce, de o mobilitate neobosită; dau din mână și din picioare, se sbat și se luptă de pe acum din toate puterile, ca să-și recâștige din nou preponderanța în partid și în viitorul parlament.

Curentele din sinul liberalilor nu se mărginesc însă aici. N'am văzut ore cum mai deunăzi au eșit pe plan *agrarii* cu programul lor, care nu place de loc mercantilor și cari, ori-ce s'ar dișe, au prospecte de a cuceri teren în sinul partidului, căci ei vor să se grupeze tocmai în cadrele partidului liberal. Dér s'a mai născut în sinul „liberalilor“ un curent nou nou: partida așa numiților *industriali*, contra cărora nu s'a aușit până acum nici o voce de protestare, semn, că Szell nu se teme de ei, dimpotrivă i-ar sprijini chiar, după puțină.

Mare este mișcarea și în sinul *kossuthiștilor*. Francisc Kossuth, căpetenia lor, a și adresat un manifest către alegătorii kossuthiști, atragându-le atențiunea la lupta, ce se apropie și îmbărbătându-i să stea constanți și neînduplecați în jurul stindardului kossuthist. Vin apoi cei din *partida populară*, cari și-au pregătit terenul, pôte mai bine decât toți ceilalți. Nu numai în Ungaria, dér și în Ardeal partida lui Zichy desfășură o activitate neîntrecută în a-și câștiga aderenți aici mai ales și prin Slovacime.

Dér nu numai alegerile, nu numai afacerea revisuirei incompatibilității, ce se agită și se discută așî cu mult foc la Maghiari, oi și *cestiunea viitoare sesiuni a delegațiunilor* este, care preocupă viu cercurile politice. Firesce, cestiunea din urmă atârnă definitiv dela desfășurarea evenimentelor în Austria.

Am văzut, că Cehii tineri și Germanii (chiar și cei radicali) au pășit la un compromis cu guvernul Koerber, în virtutea căruia ei nu vor face obstrucțiune, adecă nu vor împiedeca desbaterea și votarea legilor de neapărată necesitate pentru stat. În compromisul acesta a fost introdus și termenul activității dietelor-provinciale, însă nu se amintesc în el de loc despre timpul sesiunii delegațiunilor.

D-l Koerber nu este, precum se pare, în curat cu aceea, decât „Reichsrath“-ul va alege până la Paschi delegațiunea austriacă. Se pare mai mult, că el a renunțat la planul ce-l avuse mai înainte și care-l stabilise împreună cu Szell, ca adecă delegațiunile să se întrunescă în Aprilie. Pe cum se asigură, nici Coloman Szell n'ar mai dori acesta, de unde și vine, că se vorbesce acum tot cu mai mare hotărâre, că alegerile generale dietale se vor face în Ungaria prin Iunie.

Delegațiunile se vor întruni anul acesta în Viena.

Se mai aduce, ca o cestiune de actualitate, și *simplificarea administrației ungare*. După informațiunile, ce le au oficiioșele guvernului, proiectul de lege despre simplificarea administrației s'a alcătuit deja și în curând el va fi depus pe biroul camerei.

Noul cabinet bulgar.

Vorbind despre noul ministeriu bulgar „*Neue Fr. Presse*“ scrie între altele: Formarea acestui nou cabinet denotă retragerea principelui Ferdinand. Karaveloff și Zankoff impart între sine prada portofoliilor; Radeff, fostul președinte al comitetului macedonean, a devenit ministru de justiție. Pe timpul congresului de pace din

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Insurare.

Notiță
de
Nicolae Sulică.
(Urmare.)

Intâiu o constatare. Verbul *uxorare*, care s'a admis până acum ca prototip al lui *insurare*, nu este o formă hipotetică. Cu-vântul există în forma acesta în latinésca bisericescă și în latinitatea medievală. La sf. Augustin cetim: *maritatae feminae et uxorati viri* (Serm. 116, 4 Mai; 93, 2); ér în Du Cange [Dicționarul latinității medievale s. v.]:

uxorare, uxorem dare, maritare în statutis Venetor. an. 1242 lib. I, c. 57; lib. 2, cap. 8.

Forma *uxorare* a și trecut apoi în unele limbi romanice, ca d. es. prov. *uxorar*.

Primii, cari au creșut a regăsi în forma *insurare* pe latinescul *uxorare*, respective *uxor* [soție], au fost autorii Lexiconului de Buda, 1825. De aici etimologia

a trecut la Cihac și apoi la cei-lalți lexicografi (Körting) și linguști (Filipide). Primul însă, care a cercat să reducă pe *insurare* la *uxorare*, sprijinit și de un aparat mult puțin științific, a fost Fr. Miklosich [Beiträge zur Lautlehre der rum. Dialekte. Consonantismus II. pg. 21], apoi A. Byhan [Weigand. III. Jahresb. pg. 53 și 54] singurul dintre foștii membrii ai seminarului român din Lipsca, care a publicat până acum în auarele seminarului câte-va studii conșciențioșe și serioșe.

Procesul de transformățiune al lui *uxorare*, admis de Miklosich și Byhan, ar fi fost următorul: *uxoro* [cu accentul pe primul o!], *upsoru*, *impsoru*, *insoru* [aromân], *insoru* [daco-rom.]

Cam multe și afară din cale sforțate fase de trecere, pentru-ca *uxorare* să devină *insurare*!

Greutatea principală pentru o asemenea derivațiune consistă în ivirea parasitică a sunetului *n* în *insurare*, neesistent în *uxorare*, resp. *ucorare*.

În jurul acestui punct se grupază totă argumentarea lui Byhan; această argumentare însă sforțată, cum este, e sérăcăcișă și lipsită de ori-ce basă solidă reală.

Argumentele său mai bine diș singurul argument este analogia [e vorba de intercalarea lui *n*] formelor românesce: *insu* [forma simplă a lui *insu-mi*, *insu-ți*, *insu-și*; compară pluralul: 2, 3 inși], din lat. *ipsus* [forma vulgară a lui *ipse*], și *inșil*, o formă aoristică a lui *esire* în dialectul aromân, din lat. *exire* (resp. *ecsiere*); preum și analogia câtor-va forme dialectale ale limbei italieue.

Totul e sforțat și tras de păr, ér în fe'ul acesta nu se stabilesc etimologii valide.

Êtă contra argumentele:

a) Din împrejurarea, că *uxorare* s'a păstrat în unele limbi romanice, nu urmază absolut de loc, ca verbul să fi treout și în limba română. Lessiconul comparativ al limbilor romanice dovedește, că numărul acelor cuvinte latine, cari se regăsesc în toate limbile romanice fără excepție, e neînchipuit de mic. Lucrul e la mîntea omului. Comune vor fi tuturor limbilor romanice acele elemente latine, cari indică obiecte seu noțiuni strict determinate, mai ales cele concrete, la cari nu încap nuanțe de sens. Așa sunt d. e. lat. *oculus* (ochiul), *homo* (om) etc., cari au servit ca prototip

tuturor limbilor romanice. Unde însă există nuanțe de înțeles, mai ales la noțiunile abstracte, acolo trebuie să apară și sinonimele, așa-déră mai multe expresiuni pentru aceeași noțiune. Dintre sinonime a conservat fiă-care limbă romanică expresiunea de nuanță, căreia i-s'a dat preferință ca concepțiune.

Ce e mai mult, chiar dialectele aceleiași limbi pentru aceeași noțiune presentă sinonime diferite. Dialectul Aromânilor d. e. față de dialectul nostru, ofere exemple îndestulătoare în punctul acesta. Noțiunea de sêrutare e reprezentată în dialectul aromân prin lat. *bassiare* [bășare], în dialectul nostru prin lat. *salutare* [sărutare]¹⁾. Mai departe pentru noțiunea de iubire²⁾ Aromânii au exclusiv forma lat. vulgară **volere*³⁾: *vreare*, iubire; *voi*, iubesc; *vrut*, iubit, drăguț; *vrută*, iubită, drăguță. Êtă un exemplu dintr'un drăgălaș cântec aromân:

Tu ună zamane
Dado, lea dado,⁴⁾

¹⁾ Compară notița mea asupra cuvântului sêrutare în „Gaz. Trans.“ 1899 Nr. 244—246.

²⁾ Slavismele iubire și dragoste le cunoșce numai dialectul nostru.

³⁾ Clasic: *velle*.

⁴⁾ Refrenul.

Haga Macedonienii l-au fost ales pe Radeff, ca să fie reprezentantul dorințelor și plângerilor lor înaintea acestui congres. Nu s'a ales însă nimic din tot planul, deoarece delegații congresului din Haga au declarat, că în nici un caz nu vor intra în tratări cu trimișii popoarelor nemulțămite din Balcani.

Omenii comitetelor macedonene au lucrat la alegeri cu toate mijloacele obișnuite ale terorismului în favoarea candidaților rusefililor Karaveloff și Zancoff. Acesta li-a fost cu atât mai ușor, cu cât fostul ministru-președinte Petroff luase în serios încercarea sa, de a face să se aleagă o Sobraună fără presiune de sus.

Resultatul a fost o Sobraună, despre care numai aceea e sigur, că majoritatea ei n'a eșit după dorința Principelui și a omului său de încredere, general Petroff. Pentru a dizolva Sobrauna din nou, Principele, cum se vede, n'a aflat potrivită situațiunea și a preferat deci a forma un ministeriu din cele mai mari grupuri ale Camerei, la spatele căruia mai stă, pentru întărirea popularității sale, și comitetul macedonean, primind fostul său președinte un fotoliu ministerial. Singura persoană de încredere a Principelui în noul cabinet, a rămas ministrul de război, generalul Pabrikoff.

Putem să fim curioși, ce atitudine va avea acest cabinet, care s'a format cu concursul energic al celor din comitetul macedonean, față cu cestiunea macedoneană. Un simptom liniștitor al situațiunii nu este nici decum, ba prințul Ferdinand se vede silit a forma un ministeriu din partizanii ai comitetului macedonean, în momentul când atât Rusia, cât Turcia au cerut Bulgariei în mod energic de a supraveghea mai aspru acest comitet.

Din străinătate.

Germania, Anglia și Rusia. În ședința de alaltăieri a „Reichstag“-ului german, cancelarul de Bülow răspundând la mai multe vorbirii, a declarat, că împăratul Wilhelm s'a dus în Anglia din sentimente curate umanitare, din incidentul morții Reginei Victoria. Germania și Anglia sunt în raporturi bune într'olaltă și vor să și fie, însă numai pe baza deplinei egalități. Ambele țări sunt avisate la acesta. — Trezind apoi la raportul cu Rusia, Bülow dăse, că problema Germaniei este de a cultiva bunele raporturi de vecinătate cu Rusia. Nu este nici un punct, în care interesele lor să se încrucișeze. Se cere însă și aici deplină paritate. Germania nu e în măsură mai mare avisată la străinătate, decât străinătatea la ea. Politica reală națională germană este: raporturi bune și amicale cu toate puterile, cari voesc să trăiescă în pace și amicitia cu Germania, însă deplina susținere a independenței politice și economice.

Manifestul lui Mac Kinley. Cu ocaziunea reinstalării sale, președintele Statelor-Unite a adresat Congresului un manifest, în care dăce: Statele-Unite trebuie să-și mărească tot mai mult în străinătate piețele de consum prin lărgirea legăturilor comerciale, din care cauză recomandă convențiunile mutuale în spirit liberal. Dorința cea mai principală a președintelui este, ca pe viitor cestiunile de controverse între state să se rezolve prin sentința unui tribunal ales și fără pericolul războiului. După războiul cu Spania, America a luat asupra-și îndatoriri, dela care a-se retrage n'ar fi onorabil. Manifestul numește obstrucționisti pe aceia, cari vor să sgduie în poporul american încrederea în capacitatea lui de a rezolva înțelepțesc problemele, ce i-se impun. Națiunea va arăta, că e capabilă a guverna ori-ce stat, ce să dă în puterea ei. Participarea Americii în evenimentele din China a corăspuns pe deplin spiritului de care se conduce America. Privitor la Cuba manifestul dăce, că acolo trebuie instituit un guvern constituțional, care să fie în stare a implini obligamentele unei națiuni independente. Pacea, ce o va da America Cubei, trebuie să fie statornică. Liberarea Cubei nu va fi deplină, până când nu va deveni o realitate ideea Cubei libere. În ce privește insulele Filipine, manifestul declară, că populațiunii trebuie să i-se dea guveru autonom îndată-ce acesta se va crede oportun.

Mac Kinley a întărit în funcțiunile lor pe toți membrii cabinetului.

Papa și congregațiunile. Față de cestiunea congregațiunilor, ce se agită în camera franceză, Papa e hotărât să ducă lucrurile până la capăt. E gata chiar de a rechemă pe Monseniorul Lorenzelli din Paris. Starea spiritelor la Roma e foarte agitată, toți sunt revoltați contra ministrului de externe frances Delcassé, care nu știe să apere cauza congregațiunilor, și se spărie de cea mai mică greutate, ce-i ese în cale. De asemenea Nissard, ambasador pe lângă Vatican, nu e bine vădit din cauza infirmității sale; Nissard e surd cu totul. În schimb, reprezentantul Germaniei, baronul Rottenstran, e un om de mare valoare. În scrisoarea, ce Papa a trimis cardinalului frances Richard, se dăce următoarele: „Vă previu, că Germania îmi face ofertele cele mai frumoșe, cu privire la protectoratul creștinilor din Orient. Am rezultat până acum, fiindcă gândesc, că e nedrept să spoliez Franța de un patrimoniu secular; ar fi deci foarte delicat din partea guvernului d-tale, să nu împingă lucrurile prea departe“.

Parastas și ședință festivă în memoria lui Petru Maior.

Budapesta, 4 Martie 1901.

În ziua de 13 Febr s'au implinit optzeci de ani dela mărtea în veșit neuitatului

patron al societății universitarilor români din Budapesta, Petru Maior. Din incidentul acesta Societatea Petru Maior eră în 3 Martie, și arangiat un parastas în memoria fericitului ei patron, ér séra o ședință festivă comemorativă.

Pentru-oe tocmai așa târziu, pentru ce nu anume la ziua aniversară s'a dat parastatul, nu se pôte esplica, decât că comitetul societății, care e chemat a conduce agenda societății, puțin interes a manifestat față de memoria patronului ei — și să nu se uite, că acesta a fost o di, care nu se repetă în fie-care an! — și precum se vede, numai la indemnul unor foi de ale noastre s'a decis la acest pas. Puținul interes față de memoria patronului ei se vede și din faptul acela, că biroul societății nici până acum nu și-a luat adevărata ostentă, de a căuta cu stăruință mormântul vrednicului ei patron.

Ar fi însemnat fără îndoială mai mult, decât o ședință comemorativă, decât din acest prilej și-ar fi luat unii membrii ostentă de a căuta fără preget mormântul vrednicului patron, la al cărui cap cine știe de se va mai afla vre-o cruce. Ar fi fost pôte chiar mai mult, decât un parastas, căci am fi avut ocaziune, ca în fie-care an fără preget să alergăm cu toții la mormântul lui, unde plecând genunchii noștri și sărutându-i crucea sfântă și țărina binecuvântată, să învățăm dela el dragostea și iubirea de neam.

Aniversarea morții marelui Petru Maior și fapte ar fi trebuit și va trebui și de aci înainte s'o celebrăm.

Cu fapte numai vom pute păstra vie în veșit vie memoria bărbatului ales de Dumnezeu, a bărbatului mare la suflet și în fapte, care chiar cu riscul vieții lui a apărat cauza dreptă și sfântă a poporului nostru.

Cu fapte va trebui societatea să serbeze memoria bărbatului, al cărui nume ați cu fală-l pörta, căci până 'n ziua cea de judecată, când va ave să stea față 'n cer cu Domnul sfânt, va trebui să-și dea seama despre cele făcute poporului nostru, și să știe sigură, că nu e sub sere judecator mai sfânt și drept ca vocea poporului.

Nu mai în felul acesta, cred eu, aflându-i cel puțin mormântul, reparându-l și ridicându-i o cruce, și-ar fi indeplinit societatea minimul datorinței sale sfinte față de memoria lui.

Durere însă, nu s'a făcut. Las la o parte comentarele, și oa fidel cronicar raportează numai ceea-ce s'a petrecut.

Parastatul în memoria lui Petru Maior s'a celebrat în biserica română gr. or. de aici de cătră d-l paroch Ghenadie Bogoevici, ér cântările le-a executat corul societății sub conducerea d-lui Leonida Domide. Ședința comemorativă s'a ținut în hotelul „Archiducele Iosif“. De față era un public relativ destul de numeros. Ședința

se deschide la órele 9 prin rostul președintelui, care accentuează importanța zilei.

S'au cetit două lucrări, și anume: a d-lui I. Enescu: „activitatea lui Petru Maior“, și a d-lui I. Minea: „Influența literaturii asupra păcii universale“. Lucrarea d-lui Ioan Minea, pe cât de general și-a ales subiectul, pe atât de parțială a fost tratarea, căci în decursul întregii disertațiuni n'a vorbit la obiect aproape nimic. O singură aserțiune a riscat, și anume, că literatura bogată rusă tradusă în l. francesă a contribuit în mod principal la alipirea acestor două popóre și la legarea de convențiuni politice.

Nu voesc să intru în detaliul acestei lucrări; totuși o mică obiecțiune, séu mai bine d'is o mică întrebare i-aș face disertantului: cum de poporul frances nu simpatizează și cu poporul german, deși legătura pe terenul literar e destul de strinsă și cu mult mai vechiă, decât alianța ruso-francesă care datéază de vre-o câțiva ani (epocalui Goethe, adoratorul lui Napoleon!) În general d'is d-l Minea a fost cam nefericit în alegerea temei ac-stoia, pentru-că e o temă, care dă mult de gândit și unui consumat politician.

D-l D. Stoica a cetit o odă dedicată memoriei lui Petru Maior. La violină s'au produs d-ului L. Domide, E. Șincai și I. Șindru, executând nisce piese foarte grele; a escelat însă la violină d-l A. Rusu cu cântări populare.

Corul, sub conducerea d-lui L. Domide, a cântat „Cântec de séra“ de N. Popoviciu, care a reușit peste așteptare, ér punctul al 2-lea al corului și cel din urmă din program „Imnul Unirei“ la cererea poliției a trebuit eliminat din program.

Cu acestea aniversarea oficióasă a memoriei patronului societății se încheiă, pentru a-ne așeza cu toții la cina comună.

Valentin.

Dintr'un al doilea raport estragem următoarele:

După ședința urmă cină comună a la carte și entuziasmul cuprinse pe fie-care participant. Petrecerea dură până după miezul nopții. Insufleșirea generală se invederă în vorbirii: a vorbit președintele societății Victor Pacală pentru colonia română, parochul local Gh. Bogoeviciu pentru societatea „Petru Maior“, în cântece la violină și pian Alex. Rusu, E. Șincai și A. Iorga. Duhul insufleșirii și veseliei se putea ceti de pe fața fii-căruia la aușul cântecelor și melodiilor naționale.

Mai amintesc despre următórea telegramă, ce o primiram dela societatea „Junimea“ din Cernăuți:

„Societatea academică „Junimea“, pătrunsă de venerațiune înaintea umbrei lui Petru Maior, se asociază cu sentimente pline de pietate la frumoșă sərbare în memoria marelui bărbat și istoriograf român; arma lui fú arma științei și a culturii, care a

Puiu eram,
Arbur de arbur
Ni alăgam,
Frândză di fag
Chiperam,
Și cu vruta nu puteam
S me adunam.
Șă de mari focuri,
Ți aveam,
Pi tu apă
Me arăteam.

[Weigand, Die Aromunen II, pg. 8].

Românesce:

Intr'o vreme
Mamă, ah, mamă,
Pasere eram,
Din arbore 'n arbore
Alergam,
Frunda de fag
Ciuguleam.
Der cu iubita
Nu me 'ntilneam,
Și de focul cel mare,
Ce il aveam,
Intr'o apă, mamă,
Mă răcoream.

Ca sinonim tot de origine latină în dialectul nostru putem considera pe lat. *placere* [plăcere]; îmi plăci, te plac, are sensul de te iubesc. Etă dér spulberat și ultimul rest al aserțiunii Sulzeriane, că limba

românescă n'ar ave o terminologie proprie latină pentru noțiunea iubirii.

Concluziunea: Decă limba română n'a păstrat pe vagul ca sens, uxurare al limbei latine, cum n'a păstrat d. e. nici pe amare séu diligere (iubesc), ci le-a înlocuit prin formele proprii mai pregnante, mai espressive: însurare, apoi vrere și plăcere, — a l impune limbei române cu tot prețul pe ac-l uxurare este cel puțin neserios.

b) Comparațiunea cu dialectele italice n'are loc în cazul de față, între altele tocmai din motivul, că Meyer-Lübke, care e citat și la care se face provocare, afirmă în a sa Gramatică Italiană pg. 173, — dér și el basat pe studiul lui Ascoli: Le doppie figure neolatine del tipo briaco-imbriaco, în Arch. glott. III. 442—452, — că intercalarea lui *n* și anume în silaba inițială a cuvintelor, în dialectele italice, nu e un fenomen organic independent, ci o simplă analogie, după cuvintele, cari se încep cu silaba, resp. prepozițiunea *in*.)

La formele românesce însă [insu — ipsus; inșii — exii], și mai ales la insu-

*) Așa d. e. amintitul briaco și imbrico [beat, beut], séu inverno (iernă) în loc de inverno [din lat. hibernus].

rare, ar fi să se trateze nu de o modificare izolată analogică, ci de o trecere normală organică independentă! Și în fine dialectele italice nu sunt dialecte românesce.

c) Rămân deci și mai departe obstacole fonologice, nejustificabile sub nici un raport din punctul de vedere al dezvoltării istorice a limbei românesce. Intreg arsenalul de argumente pentru etimologia *uxurare* — *insurare*, se reduce numai și numai la analogia formelor românesce fusu și inșii [în loc de eșii în dial. arom.].

Obiecțiunile vor fi scurte, căci și aici cestiunea e clară și transparentă.

Abstragend de faptul, că procesul de trecere al grupului latin *x* respective *cs* în elementele latine ale limbei române, e încă neclarificat, — forma lat. *ipsus* prototipul lui insu nu pôte fi forma lat. categorică cu presupusul *uxurare*, care ar fi trecut în limba română ca **upsurare* (?), în primul rând din motivul, că grupul *ps* în ipsus e original și aparține sferei limbei latine, pe când *ps* în pre-

*) Compară: *copsă* din *coxa*, *fripsei* din *frixi* [x(cs)=ps] paralel cu lăsare din *laxare* séu *disei* din *dixi* [x(cs)=s].

supusul **upsurare* ar fi deja secundar, aparținând sferei limbei române.

Singura formă latină, care ar pute fi strict luată în considerare, ca formă paralelă a unui prototip latinesc *uxurare* al românescului însurare, e forma latină *exire*.

Admițând ca o lege fonologică de trecere din limba latină în limba română, desfacerea suetului compus latin *x* în elementele sale *cs*, resp. *ps*, desfacere secundată și de ivirea epeutetică a sunetului *n* (resp. *m*); mai departe considerând faptul incontestabil, că limba românescă ca formațiune fonologică înainte de desfacerea sa în dialecte a fost unitară și că prin urmare elementele unitare ale vechei limbi românesce au trebuit să se perpetueze întocmai în aceeași formă unitară și în dialecte fără excepție [iaco-român, aromân, istro-român, meglenit] — ar resulta cu o matematică logică, ca toate dialectele, fără excepție, să prezente hipotetic proces de evoluțiune: *esire* — *epsire*, — *ensire* — având ca rezultată finală esolusivă forma înșire, resp. inșire.

Experiența însă dovedesc tocmai contrarul. Dialectul nostru așa numit daco-român, cunósce esolusiv forma *esire*, așa-dér

desrobit din întunerecul uitării un trecut plin de suferințe și de glorie, eluțat popoului român mărirea viitorului. Primiți din incidentul serbarei frațeasca noastră salutare! Antonovici, president“.

SCRIRILE DILEI.

— 22 Februarie v.

Majestatea Sa monarhul va călători în 10 l. c. la München, ca să asiste la serbarea, ce se va da din incidentul aniversării a 80-a a zilei născerii prințului rege Luitpold.

O nouă vorbire a împăratului Wilhelm. Alaltă-eri a plecat spre Kiao-Ciau (China) o nouă trupă germană. Împăratul Wilhelm a adresat din incidentul acesta soldaților o vorbire, în care a zis: „Străinii au învățat, ce însemnează a vătămă pe împăratul german și soldații săi. Inimioii noștri au căpătat o lecție serioasă și fie-care națiune a putut să vadă, cum luptă, înving și mor soldații germani. Toți recunosc cu respect știința noastră belică. Dați dovadă în străinătate despre disciplina, supunerea și vitejia Văstră... Aștept dela voi să vă purtați ca camerații voștri, cari sunt duși în depărtare“.

Treceri la protestantism. În comuna germană din Moravia, Wischau, 550 de locuitori, urmând devisei radicalilor „Los von Rom“, și au anunțat trecerea lor dela religia catolică la cea protestantă.

Populația Germaniei, după cea mai nouă statistică, este de 56,345,014 locuitori, din cari 27,731,067 bărbați și 28,613,937 femei. Sunt dér mai multe femei, decât bărbați în Germania.

„Din cauze neprevăzute“. Am fost anunțat la timpul său, că cunoscutul nostru bariton d-l D. Popovici, este așteptat în București, unde va debuta în „Rigoletto“. Reprezentația anunțată a fost în urmă revocată. Intr-o scrisoare, ce o adresează ziarului „Conserv.“, d-l D. Popovici dă următoarele lamuriri cu privire la acesta.

„Ca unul, ce ați avut bunăvoința de a anunța în onoratul d-văstre ziar reprezentația operei „Rigoletto“ revocată „din cauze neprevăzute“, după cum spunea afișul Teatrului Național, cred de datoria mea a aduce la cunoștința amabilei societăți bucureștine cauza adevărată a acestei revocări.

Deși sala a fost aproape înțregă vândută și cu toate că d-l director al Teatrului Național mi-a oferit suma de 2500 de lei pentru această reprezentație, cu părere de rău nu am putut primi, deore-ce ansamblul operei noastre era insuficient, fiindcă n'a făcut probele absolut necesare.

Tradițiile artistice ale teatrelor, în cari m-am făcut cariera, cer pentru reprezentarea unei opere un ansamblu armonios bine pregătit, ér nu numai doi orți trei soliști de prima ordine. La noi principiile de cari s'a condus până acum direcția operei române, par a fi fost cu totul altele.

Incredințat, că adevărată și buna cale pe care va trebui să se îndrumeze într-o zi și opera română, este aceea urmată de teatrele de operă din străinătate, am preferit a părăsi pentru moment ideea acestei reprezentații, convins fiind, că în condițiile în care s'ar fi dat, fără o pregătire serioasă, am fi frustrat publicul.“

Un regiment arestat. În fortăreța Aradului s'a întâmplat un lucru rar. După cum se scrie, într-una din nopțile trecute niscereu făcători au jefuit întreg magazinul de montură. Autoritățile militare și poliția au început o energică urmărire. Mai interesant e, că înțregă miliția din fortăreță, 16 companii, au fost pedepsite cu arest de casarmă. Nicî unui militar nu-i este permis să părăsească casarma, ér sergenții cu familia numai așa pot merge acasă, decât mai întâi sunt căutați cu de-amăruntul.

O zi memorabilă. Pentru locuitorii mării împărății a Rusiei, ziua de 4 Martie st. n. a fost o zi memorabilă. În 4 Martie adevă s'au împlinit 40 de ani, de când Țarul Alexandru II a șters iobăgia în Rusia. Din incidentul acesta în capitală și în mai multe biserici din imperiul rusesc s'au ținut servicii divine de mulțămintă. În Petersburg s'au aranjat mari festivități. Muncitorii din Petersburg, în semn de mulțămintă și recunoștință, au pus pe mormântul Țarului Alexandru II o cunună de argint foarte frumoasă lucrată.

Cea mai economică țară germană. În principatul Lippe Detmold, după o statistică publicată în fôia oficială, au fost la cele nouă case de economii ale principatului până la finea anului 1899 depuse spre păstrare 60 milioane mărci. Poporațiunea principatului fiind de 135,000 suflete, după recensământul dela 1895, acea sumă de 60 milioane e așa de mare, încât nicî unul din statele federațiunii germane nu posedă atâtea economii în proporțiunea numărului populațiunii. În Lippe-Detmold se vin pe cap 445.60 mărci, pe când la finea anului 1898 în Prusia se veniau numai 160-10 mărci de fiă-care locuitor ca economii depuse la diferitele case.

Nou transport de cai pentru Transvaal. Cele două vapore, ce au plecat săptămânile trecute din Fiume, încărcate cu cai, încă n'au trecut apele mării Adriatice și acum din nou a sosit în portul din Fiume un alt vapor engles, ca să ducă cai în Transvaal. Vaporul acesta este „Beacon Grange“ de 2600 tone și este aranjat pentru 8-900 cai. Indată-ce va fi încărcat, va pleca spre Africa sudică, unde lord Kitchener îl așteaptă cu dor.

Teatru român.

Peneș Curcanul. piesă națională, de d-nii Vasile Leonescu și Dușescu-Dușu.

Incepe prin o mărturisire: Cu toate că am trecut peste 60 de ani, mă bucur și

plâng ca un copil, când vîd și aud vorbindu-se pe scenă despre cele petrecute în războiul din 1877-78.

Poate că m'î aduc aminte de lucrul, pe cari le-am vădut cu ochii și prin urmare le-am simțit mai de aproape, séu am rămas idealist ca în tinerete.

Fiă cum o fi; faptul este, că piesa Peneș Curcanul m'a mișcat și m'a făcut să trec prin toate emoțiunile unui suflet românesc.

Las dér la oparte criticele, ce'mî pasă, decât pe aci pe colo sunt unele lipsuri séu erori istorice? La teatru nu se face istoria, de cât în trăsăturii mari, amănuntele dispar.

Tot atât de puțin întemeiată este imputarea, că piesa d-lor Leonescu și Dușescu are asemănare cu piesa mea Curcanii. Dacă d-lor ar fi scris Curcanii înainte mea, și eu aș fi voit să scriu o altă piesă tratând despre același episod, este evident că și eu nu m'aș fi putut împiedeca de a relata aceleași fapte. Cum vrîi să aduc femeii pe câmpul de război, dându-le alt imbold decât afecțiunea pentru frații, logodnicii și fiii lor? Cum se pôte scri o piesă războinică, fără a aduce pe scenă răniți și a pune trupe să trecă la atac?

Ei bine; atâta asemănare am găsit eu, autorul Curcanilor, între piesa mea și aceea a tinerilor mei amici Leonescu și Dușescu.

Dér pe lângă asta, am găsit în Peneș Curcanul lucruri admirabile ca observațiune. În totă piesa domnesce un avânt patriotic, o suflare nobilă, care te înalță și te încântă.

Actul întâi, cu chemarea și plecarea rezerviștilor din Vaslui, este de o frumusețe rară.

El este un tablou de o vioiciune și de o giugășie de simțământ cum n'am mai vădut pe scena noastră în nicî o piesă populară.

Actul al doilea e cam palid, în comparațiune cu cel dintâi, dér va fi plin de efect, decât se vor tăia unele părți din discursurile colonelului, cari îngreunează acțiunea. Trecerea Dunărei este foarte reușită.

În actul al treilea sunt unele lungimi, dér asaltul Griviței este un cap de operă ca scenă militară de efect. Și aici declar, că n'am vădut nicî odată la noi o punere în scena mai perfectă. Tote felicitările mele iscusitului regisor, d lui Gusti, care a isbuit să ne reoresente tabloul unui atac astfel, încât n'a dat iluzia completă și mișcătoare a adevărului.

Succesul a fost desăvîrșit și chemările antorilor și ale actorilor nu mai sfîrșiau. Și erau meritate; toți au pus o căldură, un entuziasm, care se comunica publicului. În ce mă privește, mi-am rupt palmele aplaudând.

În ce privește actul al patrulea, aș fi preferat, ca el să se desfășure din nou la Vaslui, de unde au pornit Peneș Curcanul și cei nouă ai săi în actul I. Autorii n'au creșut, că trebuia să se deslîpesc de câmpul de război. Acesta îi privește și nimemî n'are dreptul să le ceară socotită despre modul cum au alcătuit opera lor.

Cu toate acestea, sunt și în acest act scene mișcătoare. Sfîrșitul piesei însă păcătuesce prin faptul, că recitarea legendei lui Alexandri, după mișcarea care a domnit în totă piesă, face o impresiune nepotrivită cu o operă aproape exclusiv de acțiune.

Dacă piesa s'ar fi încheiat în Vaslui, după război, într'o atmosferă idilică ca cea din actul întâi, legenda ar fi fost la locul ei.

În resumat, piesa este plină de vioiciune bine scrisă și bine simțită. Interpretarea a fost cam inegală. Dintre bărbați s'au distins d-l Mărculescu, I. Petrescu, Brezeanu, Dimitriad, Liciu și Ciucurete. Dintre domne, am observat pe d-ra Grecean, o tineră debutantă, care a reușit foarte bine în rolul Előrei.

Celelalte artiste păreau cam genate în rolurile lor.

(„Conserv“)

Gr. Ventura.

Agentul secret al lui Bismarck.

În Berlin a apărut zilele trecute o carte estra-ordinar de interesantă. Ea comunică sensuțiunile din timpul când nu era încă vorba de unitatea germană, dér când Franca și Prusia tratau între sine în mijlocul șgomotului armelor. În 18 Noemvrie 1856 apărură la Bismarck un individ cu numele *Hassenkornig*, care pretindea, că petrecuse timp de 9 luni în Paris în captivitate și în timpul acesta a colectat o sumă de faime senzaționale. Bismarck nu se prea încredea în acest parvenit, dér îl ascultă cu liniște și-l invită, să i prezente în scris scirile pe cari le auzise. În raportul său *Hassenkornig* spunea următoarele:

Cei mai renumiți medici ai Parisului au constatat, că Napoleon suferă de o bolă incurabilă și consiliul de stat a decis, ca după mórtea împăratului să recunoască regeța împărătesei până când moștenitorul de tron, născut orb, va deveni maiorean. Temnițele Parisului s'au umplut și pentru-o să pótă plasa pe noii prizonieri, număröse trupe sunt transportate în Africa și Cayenne. În Paris sunt nu mai puțin de 250,000 prizonieri. În Mazas zac în arest preventiv 1600, dintre cari criminali politici sunt 820. De cât va timp nu este și, în care se nu fiă deținuți 200 omeni.

Orășele mai mică au luat poziția pentru *republica socială* și astfel s'au pus în opoziție cu democrația parisiiană, care nu voia să răstörne decât imperiul, ca pe ruinele lui să se ridice republica. Aceste partide s'au împăcat însă și s'au aliat. Legitimistii și fusionistii s'au împăcat de-ase-menea; ba s'au înțeles chiar cu aderenții amintitelor partide asupra celor ce au de făcut. Acești din urmă însă nu sunt sinceri; scopul lor tănuit este de-a ridica la tron pe prințul Chambord. N'a ajuns încă lucrul la isbucnire pe față. Conducătorii nu vor revoluția, ci se bizuesc într'aceea, că făcără revoluțiunii va isbucni în Prusia, Austria și Italia. Italia e gata de luptă și n'așteptă decât pe conducătorul ei *Mazzini*, care a plecat din Londra spre casă. *Chiar și Kossuth stă gata înarmat.*

Garnișona din Paris va fi augmentată cu 5 regimente. Prefectul a mai propus împăratului să nu viziteze teatrele și locurile publice. S'a întemplat chiar cu împărătesa, că mergend la teatru, plebea începă s'o ironizeze prin cântări. Afacerile de comerț stagnează; comercianții se tem și numai muncitorii se bucură în speranța unui viitor mai bun. Cei oprimați își dau mâna în contra tiraniei. Sunt setoși de sângele Napoleoniștilor. Revoluția apropiată va fi mai înspăimântătoare, decât cea din secolul trecut. Se făuresc arme ucidătoare în cantități de neoreșut. Pravul și plumbul este deja gata. Erba de pușcă au văpsit'o în roșu și alb și astfel o vînd în toate prăvăliile. Din cauza acesta două prăvălii au fost închise...

SCRIRI ULTIME.

Constantinopol, 6 Februarie. Scirea despre concentrarea a 50.000 de omeni la hotarul bulgar este lipsită de temei. După unele sciri dinsorginte sigură, orice intențiune de-a lua măsurii estra-ordinare în Macedonia, a fost părăsită. Ministrul de război n'a ordonat nicî concentrarea de trupe la hotarul bulgar, nicî sporirea trupelor din Macedonia, nicî chemarea rezervelor corpului al treilea de armată. Numai omenii corpului de armată din Salonic și Andrianopole, cari și-au sfîrșit serviciul, vor fi obligați să rămână sub arme.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Train H. Pop.

fără n: Tot fără n apare cuvântul și în dialectul meglent: *isoî* (aorist), ér dialectul aromân încă cunoșce o formă perfectivă fără n. *essui*, paralel însă cu forma *inșii*. Forma acesta din urmă, care e evident, că e o formă excepțională séu secundară față de forma unitară fără n a tuturor dialectelor, a sedus pe Byhan la hasardarea problematicii sale ipotese din cestiune.

Forma inșii cu n, a dialectului aromân, se esplică foarte ușor ca o simplă formațiune analogică după felul vorbelor compuse cu in, ca înrăire (a-se mânia etc.).⁷⁾

Cad deci toate argumentele, cari ar justifica trecerea unui prototip latin *uxorare* în forma românescă *insurare*.

Greutățile fonologice sunt de astfel de natură, încât fac imposibilă derivațiunea forme *insurare* dintr'un prototip latin *uxorare*.

d) Pe lângă acestea se mai alătură și greutăți semasiologice, căci în toate trei dialectele principale de pe întreg teritoriul

limbei române (dr. ar. și istr.) *insurare* s'a aplicat și se aplică până în ziua de azi deopotrivă la bărbat și la femeia. Cum se pôte împăca acest us cu o derivațiune din *uxorare* (dela *uxor*, soția)? Ar urma, admittend etimologia *uxorare* — *insurare*, că atunci când se *insoră o fată*, căci se dice și așa, să-și ia de tovarăș de viață tot o femeia (uxor!). Nonsensul e evident.

Etă exemple pentru dialectul nostru.

Intr'una din mărturiile făcute în procesul lui Petru Vodă, supranumit Schiopul cu Ioan de Marini Poli, cetim sub datul de 1593 următorul pasagiū:

Ce să atinge de rândul aceii mueri a lui, ce s'au *insurat* la eșitul dumisale lui Vodă, nu cu de-a sila și prespre voia lui iaste-i logodită și dată, ce după pofta și ceareria lui i-au fostu logodita și dată. [Documente privitoare la istoria Românilor, culese de Eudoxiu Hurmuzachi, vol. XI publicat de N. Iorga, pag. 319].

Dialectal se dice până în ziua de azi, că fata s'a *insurat* și anume în cazul, când mirésa cu avere ia pe mire la sine și *insurăteii* trăesc în casa părinților fetii. În cazul acesta în Bucovina și Munții apusenii se dice chiar, că bărbatul s'a măritat. [S.

Fl. Marian. Nunta la Români pag. 6. Nota 1].

La *Aromânii*, întocmai ca și la Români *Istrieni*, foarte des se întrebuintează *insurare* în loc de măritare, așa-déră cu aplicațiune la femeia. [Weigand. Die Aromunen II pg. 188]. Exemplu neîndoios pentru dialectul aromân avem bună-ora în următoarele versuri, ce le dice o fată:

Ni-am un dione t' *insurare*
Ni l *nsurat*, ni-l luai,

adecă:

Am un june spre *insurare* [ca să mă mărit cu el], mi-l'am *insurat* [mi-l'am făcut bărbat], mi-l'am luat. [Weigand, op. c. pag. 190, comp. și Ol. Wlach. Nr. 29 V, 1].

Posibilitatea unei identități etimologice *uxorare* — *insurare*, e deci eschisă!

În consecință forma *insurare* trebuie analizată așa, precum ni-se prezentă, și adecă ca o *composițiune* verbală, în care prima parte o formeză prep. în —!

(Va urma).

⁷⁾ Chiar și *insu* din *ipsu(s)* se esplică probabil tot pe cale analogică ca rezultat al influinței cuvintelor compuse cu prep. in.

Cursul pieței Brașov.

Din 7 Martie. 1901.

Banenota rom. Cump.	18.76	Vënd.	18.80
Argint român. Cump.	18.60	Vënd.	18.68
Napoleon'ori. Cump.	19.2	Vënd.	19.06
Galbeni Cump.	11.20	Vënd.	11.30
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	2.57
Măreț germane Cump.	58.50	Vënd.	23.65
Lire turcesci Cump.	10.70	Vënd.	21.70

Aug. Tschinkel Söhne

Aducem la cunoștința clienților noștri, că fabricile noastre de Ciocoladă, Cacao-, Candite-, Surogate de cafea, și Cartonage vor continua lucrarea ca și până acuma.

Comandele se vor efectua prompt.

Aug. Tschinkel Söhne,
liferant de curte c. ș. r.

1—1,(63)

Prima

Fabrica de pielerie
conces., din nordul ungariei a D-lor
Kovács & Stodola

— în Liptó-Szt.-Miklós, —

produce: **piele de căpută,**
piele de opinci și bice de piele.

Prețuri curente gratis. 1—3,(59)

Șampanie
Marca

"Trilby"

recomandă

Karl Harth

Brașov.

Impletituri

Cumpărați ciorapi numai dela

GEORG FOITH

Magazin de impletituri mehanice, tricotaj și măruțișuri
Brașov, Strada Porți nr. 21,

fiind fabricate proprii de diferite sorturi și din cele mai bune bumbacuri.

Mare asortiment de tot-felul de bumbacuri de impletit,
cu prețurile cele mai ieftine.

de ôre-ce este un magazin special pentru aceste articole.

Ciorapi se reperază bine, iute și ieftin.

Impletituri.

1—10,53

NICOLAE BALEA**ATELIER și MAGAZIN**

de încălțăminte

în Brașov, Strada orfanilor nr. 4,
(vis-à-vis de Impăratul Roman)

Recomandă tot-felul de încălțăminte

pentru bărbați, femei și copii.

— Produse numai ale atelierului propriu. —

Efectuarea promptă și garantată.

Lucru solid. — Prețuri moderate.

Lucru solid. — Prețuri moderate.

AVIS.

Subscrișul am onore a mă recomanda P. T. publicului român ca măestru

zugrav de odăi și văpsitor de lemn,

pentru tot-felul de lucrări, ce cad în bransa această, după cele mai noue modele.

Rog deci pe on. public, ca lucrările de felul acesta se binevoiască a mi-le încredința mie. Lucrul va fi prompt, solid și

cu prețuri moderate.

Pentru înlesnire pot se fiu avisat prin o carte postală.

NICOLAE ARSU,

3—6,(51)

zugrav de odăi și văpsitor de lemn,
— Brașovul-vechi, Strada Bisericii nr. 15. —

AVIS!

Am onore a aduce la cunoștința Onor. public, că din
1-a Martie a. c. am deschis un

Salon cu cupóne (Restel)

în Strada neagră nr. 35, (casa d-lui Galtz).

Mi-am dat totă silința, ca se ofer on. public o colecție bogată și frumoasă din cele mai moderne stoffe de lână, pentru rochii complete cu bluse, stoffe de mătase pentru bluse, asemenea și Saten, Creton pentru rochii și bluse Se află și

— **uu asortiment frumos în stoffe negre,** —
— cu prețuri foarte ieftine. —

Când e timpul favorabil vënd și Vinerea în șațră.

Rugându-mă de o cercetare numărósă, sunt cu totă stima

1—3,(52)

Iulius Reschner.**AVIS**

Comersanților cari se ocupă cu pește sărat,
de tot-felul se află în deposit mare, precum și
Icre roșii, moi și tescuite **Masline.**

Marfuri de cea mai bună calitate, și cu prețuri moderate la firma

Ioan N. Bidu,

Brașov

Têrgul Straclor nr. 25.

AVIS.

În localul de vëndare din „Hala“ de carne al Domnului
Constantin Orghidan nr. 18 și 19 se vinde:

Carne de vită cu . . . 38 cr. kgr.

Carne de porc cu . . . 36 cr. „

Carne de vițel cu 48—52 cr. „

In fie-care și se pôte capêta carne prospêtă.

Rogându-mă de o cercetare numărósă sunt cu

tôtă stima

Nicolae N. Stinghe,

arêndatorul localului.

10—12

Ghete și Galoși buni și ieftini

recomandă spre cumpărare cu prețuri foarte moderate
Magazinul de încălțăminte
al măestrului pantofar

FRIDERIC BAHMÜLLER,

Magazinul principal: Brașov și Filiala:
Strada Porți nr. 15, Brașov Strada Vămii nr. 27.

Fabricate proprii, lucru bun și solid,
fasóne moderne, tot soiul de ghete de dans, de iarna, etc., din cauza lipsei de loc în magazin, le vënd mai ieftin, decât orî care concurență.

Ghete de iarnă bine căptușite de tot soiul pentru domni, dame, și copii solid lucrate, șiflete gata séu după măsură. — Tot-felul de încălțăminte se pregătesc și cu talpă „Asbest“.

Numai este durere de picîóre!

Numai sunt: bătături, picîóre asudate, înscorțosare, unflături, degerături, fierbințală la tálpi,

după o scurtă folosire (a ghetelor cu talpa higienică a Drului Högyes „Asbest“ ușurează mersul (umblatul). — Prețul unei părechii duble Cor. 2.40 bani, simple Cor. 1.20 b. — Însemnătatea acestor tálpi „Asbest“ apare mai evident din aceea, că armata ces. și reg. și honveđimea reg. ung. a comandat 22.500 părechii, cari deja sãu liferat.

Trimite contra ramburs, séu franco, asemuându-se prețul înainte

Representantul fabricei mărfurilor „Asbest“:

Frideric Bahmüller,

măestru-pantofar,

Brașov, magazin principal:

Strada Porți nr. 15. Filiala Str. Vămii.

11—30,(1229)

„Gazeta Transilvaniei“ en numărul à 10 fil. se vinde
la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.